

POROČILO

**JAVNE AGENCIJE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA
ENERGIJO O REALIZIRANIH PRIHODKIH OD
PREZASEDENOSTI IN NJIHOVI PORABI V
REPUBLIKI SLOVENIJI ZA OBDOBJE OD 1. JULIJA
2010 DO 30. JUNIJA 2011**

**Svet Javne agencije Republike Slovenije za energijo je poročilo
sprejel na 12. izredni seji (dopisna) 28. julija 2011.**

Maribor, julij 2011

Irena Praček, univ. dipl. ekon.,
direktorica

1 UVOD

To poročilo je izdelano skladno z določili Uredbe (ES) št. 1228/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije (v nadaljevanju: Uredba ES 1228/2003), ki je veljala do 2. marca 2011, in določili Uredbe (ES) št. 714/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1228/2003 (v nadaljevanju: Uredba ES 714/2009), ki v svojem 16. členu (Splošna načela upravljanja prezasedenosti) v točki 6 opredeljuje, da se vsak prihodek, ki nastane zaradi dodeljevanja povezav, uporabi za naslednje namene:

- (a) zagotovitev dejanske razpoložljivosti dodeljene zmogljivosti; in ali
- (b) vzdrževanje ali povečanje povezovalne zmogljivosti prek naložb v omrežje, zlasti z novimi povezovalnimi daljnovodi.

V nadaljevanju navedeno določilo opredeljuje, da v kolikor prihodkov ni mogoče učinkovito porabiti za namene iz točk (a) in/ali (b), se lahko ob upoštevanju odobritve regulativnih organov zadevnih držav članic uporabijo v najvišji vrednosti, ki jo določijo ti regulativni organi, kot dohodek, ki ga regulativni organi upoštevajo pri odobritvi metodologije za obračunavanje omrežnih tarif in/ali določanju tarif in o takšni odobritvi obvestijo Agencijo za sodelovanje energetske regulatorjev. Preostali prihodki se prenesejo na ločen interni račun, dokler jih ni mogoče porabiti za namene iz točk (a) in/ali (b).

Prav tako je to poročilo izdelano skladno z določili Smernic za upravljanje in dodeljevanje razpoložljive prenosne zmogljivosti povezav med nacionalnimi omrežji (Uredba ES 714/2009 - Priloga 1), ki v poglavju 6 (Uporaba prihodka od prezasedenosti) v točki 6.5 opredeljuje, da »regulativni organi vsako leto do 31. julija istega leta objavijo poročilo, v katerem so navedeni prihodki, nastali v 12-mesečnem obdobju do 30. junija istega leta, in kako so bili ti zadevni prihodki uporabljeni ter potrditev, da je ta uporaba v skladu s to uredbo in temi smernicami ter da je skupni znesek prihodka od prezasedenosti namenjen enemu od treh predpisanih namenov«.

Poročilo vsebuje informacijo o realiziranih prihodkih od prezasedenosti in njihovi porabi v Republiki Sloveniji za obdobje od 1. julija 2010 do 30. junija 2011. Prihodki od prezasedenosti so bili realizirani na podlagi izvajanja dražb na mejah Republike Slovenije, kjer ima slovenski prenosni sistem povezavo s sosednjimi sistemi.

2 OPIS IZVAJANJA DRAŽB NA MEJAH REPUBLIKE SLOVENIJE

Smernice za obvladovanje prezasedenosti, ki so sestavni del Uredb ES 1228/2003 in ES 714/2009, predvidevajo tudi uporabo koordiniranega dodeljevanja pravic uporabe ČPZ v osmih evropskih regijah. Glede na svojo geografsko lego je Slovenija vključena v tri regije, in sicer v regijo Srednja vzhodna Evropa (CEE), regijo Srednja južna Evropa (CSE) in sredi leta 2008 novoustanovljeno osmo regijo, ki obsega države Jugovzhodne Evrope. V praksi to pomeni, da meja z Avstrijo pripada regiji CEE, meja z Italijo regiji CSE, meja s Hrvaško pa tako imenovani osmi regiji.

V regiji CSE je v obdobju, ki ga pokriva to poročilo, prišlo do bistvene spremembe na področju dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti (v nadaljevanju: ČPZ) glede na preteklo obdobje. Do 31. marca 2011 so sistemski operaterji prenosnega omrežja na vsaki meji regije izvajali bilateralne koordinirane dražbe. Praviloma je na neki meji en sistemski operater izvajal dražbe v eni smeri, drugi sistemski operater pa v nasprotni smeri. Tako je na slovensko-italijanski meji slovenski sistemski operater Eles izvajal dražbe v smeri iz Slovenije v Italijo, italijanski sistemski operater Terna pa v smeri iz Italije v Slovenijo. Od 1. aprila 2011 izvaja vse dražbe v regiji CSE dražbena hiša CASC.EU s sedežem v Luksemburgu.

V regiji CEE je v obdobju, ki ga pokriva poročilo, prav tako prišlo do pomembnih sprememb. Dodeljevanje ČPZ na slovensko-avstrijski meji je tako za vse zmogljivosti, ki so se uporabljale do konca leta 2010, potekalo v obliki bilateralno koordiniranih dražb. Eles je izvajal dražbe v smeri iz Slovenije v Avstrijo, avstrijski sistemski operater prenosnega omrežja APG pa v nasprotni smeri. Vse zmogljivosti, ki pa se uporabljajo od 1. januarja 2011, pa izvaja dražbena hiša CAO (Central Auction Office), ki jo je ustanovilo vseh osem sistemskih operaterjev prenosnega omrežja iz regije CEE, sedež pa ima v nemškem Freisingu. Kljub večkratnim napovedim pa v regiji še vedno ni zaživel skupno dodeljevanje z novo metodo na podlagi pretokov moči v omrežju (FB metoda), kar pomeni, da skupno dodeljevanje ČPZ v regiji še vedno poteka z uporabo metode razpoložljivih prenosnih zmogljivosti (ATC metoda).

V osmi regiji v obdobju, ki ga pokriva poročilo, še vedno ni prišlo do nobenega bistvenega napredka na področju koordiniranega dodeljevanja ČPZ. Vseeno sta se slovenski in hrvaški sistemski operater prenosnega omrežja dogovorila, da s 1. januarjem 2011 preideta na skupno koordinirano izvajanje dražb za razpoložljive ČPZ. S tem sta nadomestila dotedanjo prakso, po kateri je vsak od vpletenih sistemskih operaterjev v obe smeri samostojno dodeljeval 50 % celotnih razpoložljivih ČPZ. Po 1. januarju 2011 pa slovenski sistemski operater izvaja dražbe v smeri iz Hrvaške v Slovenijo, medtem ko hrvaški sistemski operater HEP OPS izvaja dražbe v smeri iz Slovenije v Hrvaško.

V obdobju od 1. julija 2010 do 30. junija 2011 so se na vseh treh slovenskih mejah izvajale letne, mesečne in dnevne dražbe za proste ČPZ v uvozni in izvozni smeri. Izvajali so jih sistemski operaterji prenosnega omrežja Slovenije, Avstrije, Italije in Hrvaške ter dražbeni hiši CAO (regija CEE od januarja 2011) in CASC.EU (regija CSE od aprila 2011).

V letu 2010 je bila v Sloveniji sprejeta novela Energetskega zakona, ki je začela veljati 3. aprila 2010. Na področju dodeljevanja ČPZ je novela prinesla bistveno spremembo v tem, da sistemski operater prenosnega omrežja pravila za dodeljevanje ČPZ objavi le na svojih spletnih straneh in ne več v Uradnem listu RS. Na slovensko-italijanski meji so se v obdobju, ki ga pokriva poročilo, ČPZ dodeljevale na podlagi Akta o načinu in pogojih dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti na slovensko-italijanski meji za leto 2010 (Uradni list RS, št. 100/2009 – dodeljevanje za obdobje 1. 7. 2010 do 31. 12. 2010), Pravil o načinu in pogojih dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti na slovensko-italijanski meji za leto 2011 (za obdobje 1. 1. 2011 do 31. 3. 2011) in Pravil o načinu in pogojih dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti na slovensko-italijanski meji za leto 2011 – skupna avkcijska pisarna CASC (za obdobje 1. 4. 2011 do 30. 6. 2011). Na slovensko-avstrijski meji so se v tem obdobju dražbe izvajale na podlagi Akta o načinu in pogojih dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti na slovensko-avstrijski meji za leto 2010 (Uradni list RS, št. 100/2009 – dodeljevanje za obdobje 1. 7. 2010 do 31. 12. 2010) in Pravil za koordinirano izvajanje avkcij prenosnih zmogljivosti za področje CEE regije (za obdobje 1. 1. 2011 do 30. 6. 2011). Na slovensko-hrvaški meji so se dražbe v tem obdobju izvajale v skladu s Pravilnikom o načinu in pogojih dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti (Uradni list RS, št. 50/2007, 72/2007, 103/2007, 105/2007, 116/2007, 107/2008 – dodeljevanje za obdobje 1. 7. 2010 do 31. 12. 2010) in Pravili o načinu in pogojih dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti na slovensko-hrvaški meji za leto 2011 (za obdobje 1. 1. 2011 do 30. 6. 2011).

3 REALIZACIJA PRIHODKOV OD PREZASEDENOSTI

Sistemski operater prenosnega omrežja je v obdobju od 1. julija 2010 do 30. junija 2011 realiziral 50.034.208 EUR prihodkov od prezasedenosti. V navedenih prihodkih je vključenih 20.156.886 EUR prihodkov iz naslova koordiniranih dražb, ki pripadajo sosednjim sistemskim operaterjem prenosnega omrežja (Terna, Verbund – Austrian Power Grid in HEP OPS). Glede na to je v obdobju od 1. julija 2010 do 30. junija 2011 sistemski operater prenosnega omrežja realiziral 29.877.322 EUR neto prihodkov od prezasedenosti. Navedeni prihodki od prezasedenosti so bili realizirani na vseh mejah, in sicer:

v EUR	
MEJA	SKUPAJ julij 10 - junij 11
Avstrija	1.947.239
Hrvaška	4.661.223
Italija	23.268.860
SKUPAJ	29.877.322

Tabela 1: Realizirani prihodki od prezasedenosti v obdobju julij 2010 – junij 2011

4 PORABA DOHODKA OD PREZASEDENOSTI

V zvezi z realizacijo prihodkov od prezasedenosti so bili realizirani tudi pripadajoči stroški, in sicer 5.452.731 EUR, ki se nanašajo na stroške organizacije in izvajanja dražb na slovenskih mejah in stroške amortizacije povezovalnih vodov.

Na podlagi realiziranih prihodkov od prezasedenosti in pripadajočih stroškov je bilo ugotovljeno 24.424.591 EUR skupnega dohodka od prezasedenosti (dobiček), kar je razvidno tudi iz tabele 2.

		v EUR
	Naziv	Znesek
1	Realizirani prihodki od prezasedenosti	29.877.322
2	Stroški	5.452.731
3	Dohodek - dobiček (1-2)	24.424.591

Tabela 2: Poraba dohodka od prezasedenosti v obdobju od 1. julija 2010 do 30. junija 2011

Iz podatkov sistemskega operaterja prenosnega omrežja o realiziranih prihodkih od prezasedenosti in njihovi uporabi za obdobje od 1. julija 2010 do 30. junija 2011 izhaja, da je dohodek (dobiček) od prezasedenosti za obdobje od 1. julija 2010 do 30. junija 2011 namenjen za vzdrževanje in povečanje povezovalne zmogljivosti prek naložb v omrežje, zlasti z novimi povezovalnimi daljnovodi (uredba 714/2009, člen 16, točka 6b) in za znižanje omrežnih tarif skladno s 16. členom Uredbe ES 714/2009.